

Muzičko nasljeđe Crne Gore – muzičke prakse i njihovi potencijali

MUSIH

PROGRAMSKA KNJIŽICA PROGRAMME BOOKLET

2. Međunarodna konferencija
MUZIČKO NASLJEĐE CRNE GORE

2nd International Conference
MUSICAL HERITAGE OF MONTENEGRO

Cetinje, 22-25.08.2019.

Crna Gora
Ministarstvo nauke

UNIVERZITET CRNE GORE
MUZIČKA AKADEMIJA

UCG
Univerzitet Crne Gore

PROJEKAT FINANSIRAN OD STRANE MINISTARSTVA NAUKE CRNE GORE

2. Međunarodna konferencija

MUZIČKO NASLJEĐE CRNE GORE

2nd International Conference

MUSICAL HERITAGE OF MONTENEGRO

Organizator / Organizer

Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore
Academy of Music, University of Montenegro

Ministarstvo obrazovanja Crne Gore
Ministry of Education, Montenegro

Mjesto / Venue:

Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore
Academy of Music, University of Montenegro / Njegoševa bb, Cetinje

Ministarstvo kulture Crne Gore
Ministry of Culture, Montenegro / Njegoševa bb, Cetinje

Programski odbor / Program Committee:

prof. mr Bojan Martinović, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore
prof. dr Svanibor Pettan, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
prof. dr Jasmina Talam, Muzička akademija, Univerzitet u Sarajevu
prof. dr Senad Kazić, Muzička akademija, Univerzitet u Sarajevu
prof. mr Tatjana Krkeljić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore
dr. Ardian Ahmedaja, Institut für Volksmusikforschung und Ethnomusikologie,
Universität für Musik und darstellende Kunst, Wien

Organizacioni odbor / Organizational Committee:

prof. mr Bojan Martinović, predsjednik, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore
prof. mr Tatjana Krkeljić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore
mr. Melita Malezić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

O PROJEKTU Naučni projekat "Muzičko nasljeđe Crne Gore – muzičke prakse i njihovi potencijali MusiH " obezbjeđuje novo sagledavanje crnogorske muzičke baštine i njeno oživaljavanje kroz apikativne aspekte do sada neprimjenjivane u Crnoj Gori. Kroz projekat, planiraju se aktivnosti u sakupljanju i istraživanju građe s područja narodnog i sakralnog umjetničkog stvaralaštva, koja će se naučno obraditi i objedinjavati. Očekivani rezultati projekta MusiH su:

- Pokretanje prvog većeg naučno- istraživačkog projekta na polju muzikologije i etnomuzikologije u novijoj istoriji Crne Gore
- Podizanje svijesti u naučnoj zajednici Crne Gore o nužnosti ovih i ovakvih istraživanja
- Obezbijeđivanje prodora rezultata i informacija crnogorske etnomuzikologije u zemlji i inostranstvu
- Afirmisanje muzikologije, etnomuzikologije i aplikativne etnomuzikologije s ciljem edukacije i profesionalnog usavršavanja i zapošljavanja mladih muzičara
- Saradnja sa naučno-istraživačkom dijasporom radi poboljšanja kvaliteta istraživanja i boljeg umrežavanja sa relevantnim istraživačima i istraživačkim institucijama iz regiona i svijeta. Kreiranje adekvatnog profesionalnog ambijenta koji će omogućiti njihov povratak
- Saradnja sa renomiranim istraživačima, ekspertima i istraživačkim institucijama s ciljem unapređenja saradnje i učestvovanja u međunarodnim naučnim projektima u oblasti muzike.
- Muzikoterapeutske radionice u saradnji sa NVO i drugim organizacijama u Crnoj Gori.

Naučni projekat "Muzičko nasljeđe Crne Gore – muzičke prakse i njihovi potencijali MusiH " podržan je od strane Ministarstva nauke Crne Gore na Konkursu za dodjelu grantova za naučnoistraživačke projekte iz 2018.godine, uz sufinansiranje Univerziteta Crne Gore.

PROGRAM / PROGRAMME

ČETVRTAK / THURSDAY, 22. 08. 2019.

17:00 – 20:00

Registracija / Registration

Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

Academy of Music, University of Montenegro

20:30

Svečano otvaranje / Opening ceremony

Pozdravna riječ / Welcome Adresses

prof. Bojan Martinović, Dekan Muzičke akademije / Dean of Music Academy

Koncert / Concert

Ministarstvo kulture Crne Gore / Ministry of Culture, Montenegro

Njegoševa bb, Cetinje

PETAK / FRIDAY, 23. 08. 2019.

9:30 – 11:00

Prva sesija / First session / Voditelj / Chair: Tatjana Krkeljić

9:30 – 10:00

Svanibor Pettan, Univerzitet u Ljubljani

Two selected methodological models for studying the dynamics of minority musics. A case study from Slovenia / Dva odabrana metodološka modela za studij dinamike muzike manjina. Studija primjera iz Slovenije

10:00 – 10:30

Vesna Ivkov, Akademija umetnosti, Univerzitet u Novom Sadu

Refleksija identiteta kroz očuvanje tradicionalne muzike Crnogoraca u Bačkoj
Reflection of identity through the preservation of traditional music of Montenegrins in Bačka

10:30 – 11:00

Jasmina Talam, Muzička akademija, Univerzitet u Sarajevu

Historijski snimci crnogorske muzike kao istraživački resursi
Historical recordings of Montenegrin music as research resources

11:00 – 11:20

Kafe pauza / Coffee break

11:20 – 13:20

Druga sesija / Second session / Voditelj / Chair: Vedrana Marković

11:20 – 11:50

Ana Perunović-Ražnatović, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

Mirko Petrović – princ i kompozitor / Mirko Petrović - Prince and composer

11:50 – 12:20

Marijana Kokanović Marković, Akademija umetnosti, Univerzitet u Novom Sadu

Prvi školovani crnogorski kompozitor Jovan Ivanišević – nove perspektive istraživanja / The first Montenegrin composer Jovan Ivanišević - new perspectives of research

12:20 – 12:50

Jelena Jovanović-Nikolić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

Pitanje (o)čuvanja crnogorske muzičke tradicije: Studija slučaja - predstava "Princeza Ksenija od Crne Gore" / The issue of preserving the musical tradition of Montenegro: Case study – performance "Princess Ksenija of Montenegro"

12:50 – 13:20

Dragan B. Perović, NVO Cehra, Nikšić
Vanja Vukčević, Muzički centar Crne Gore
Mihailo Vavić, naš prvi operetski pjevač?
Mihailo Vavić, our first operetta singer?

13:20 – 15:20

Ručak / Lunch

15:45 – 16:15

Treća sesija / Third session / Voditelj / Chair: Svanibor Pettan

15:45-16:15

Lasanthi Manaranjanie Kalinga Dona, Visiting Faculty Member / Faculty of Arts,
University of Ljubljana & Faculty of Humanities, University of Kelaniya
Is there a sustainable future for Sri Lankan Vedda people? Can applied
ethnomusicology help? / Da li postoji održiva budućnost za Vedda-e iz Šri
Lanke? Može li primijenjena etnomuzikologija pomoći?

16:15-16:45

Arđian Ahmedaja, Institut für Volksmusikforschung und Ethnomusikologie,
Universität für Musik und darstellende Kunst Wien
On the musical life in the town of Ulcinj / Ulqin in southern Montenegro
O muzičkom životu u gradu Ulcinju na jugu Crne Gore

16:45-17:15

Dan Lundberg, Musikverket, Stockholm
Owe Ronström, Uppsala University, Campus Gotland
"Thanks for lending me the music" / "Hvala što si mi pozajmio muziku"

19,00

Večera / Dinner

SUBOTA / SATURDAY, 24. 08. 2019.

9:30-11:00

Četvrta sesija / Fourth session / Voditelj / Chair: Ana Perunović Ražnatović

9:30-10:00

Senad Kazić, Muzička akademija, Univerzitet u Sarajevu
Senad Gačević, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore
Elementi melodije i ritma crnogorskih narodnih pjesama u funkciji identiteta
Elements of melodies and rhythms of Montenegrin traditional songs in
function of identity

10:00-10:30

Vedrana Marković, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

Narodne igre iz crnogorske muzičke baštine kao didaktički primjeri u nastavi solfeđa / Montenegro Folk Dances as Didactic Examples in Solfeggio Teaching

10:30-11:00

Dušan Medin, JU Muzeji i galerije Budve

Nematerijalna kulturna baština Paštrovića i Društvo za kulturni razvoj "Bauo" Petrovac: nadahnuća, mogućnosti, izazovi / Intangible cultural heritage of Paštrović and Society for Cultural Development "Bauo" Petrovac: inspiration, opportunities, challenges

11:00-11:20

Vladimir Đurišić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

Drijemež zombirane intertekstualnosti u brisanom prostoru: izmeđuice

Saše Perunovića pod t(e)retmanom tradicija / Traumerei of zombied

Intertextuality in The Empty Space: Interstitions of Saša Perunović under the (mal)treatment of traditions

11:20 – 11:40

Kafe pauza / Coffee break

11:40 – 12:50

Peta sesija / Fifth session / Voditelj / Chair: Jasmina Talam

11:40 – 12:00

mr Mirjana Rajčić, Sorolla, Centar za muziku

mr Tatjana Krkeljić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

Pilot studija o primjeni crnogorskih narodnih pjesama u muzikoterapiji kod djece sa poremećajima iz autističnog spektra

Pilot study on the use of Montenegrin folk songs in Music therapy in children with autism spectrum disorders

12:00 – 12:20

Melita Malezić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

Tradicionalna narodna muzika Crne Gore kroz interpretacije Branke

Šćepanović / Traditional folk music of Montenegro in the interpretations of Branka Šćepanović

12:20- 12:50

Sara Arianna Serhatlić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

Pola vijeka umjetničkog stvaralaštva kompozitora Mirsada Serhatlića

Half a century of artistic creativity of the composer Mirsad Serhatlić

14:00

Izlet / Excursion

Večera / Dinner

**Ardian Ahmedaja, Institut für Volksmusikforschung und Ethnomusikologie,
Universität für Musik und darstellende Kunst Wien**

**ON THE MUSICAL LIFE IN THE TOWN OF ULCINJ / ULQIN IN SOUTHERN
MONTENEGRO**

In the town of Ulcinj/Ulqin in southern Montenegro, a wide range of local musical practices exist alongside each other. They are related both with the heritage of the former Yugoslav state and the presence of several repertoires and genres determined by the Albanian majority of the population. In different festivities, including weddings, in addition to local song and dances, Schlager from well-known popular music bands of recent decades can be heard as well as urban traditions like that of *sevdalinke*. The *klapa* tradition from the Dalmatian coast, with its strong presence in Montenegro until today, has also been important for the town's musical life, especially through the local group *Kllapa Ulqini*, which was active until 2008.

Musical connections with local practices in Albania are noticeable, among other things, in the presence of the urban song repertoire called *ahengu shkodran* (*aheng* [music] of *Shkodër*). Familial and cultural relations with the population of the town of *Shkodër* in northern Albania can also be heard in the similarity of local dialects.

A remarkable aspect of the musical diversity in the town are the musical activities of different religious communities, which include the Moslem majority and the Christian Orthodox and Catholic communities. Sometimes the same musicians contribute to the musical life of more than one religious community.

Features of musical life in this urban area in Montenegro will be examined in this paper based on the contributions of individual protagonists while asking the questions: "Who is performing? Who are performances directed towards? Is the tradition in question shared broadly throughout the community?" The significance of these questions is connected with the understanding that local music "requires a vital social basis for its continued practice" (Bohlman 1988).

Vladimir Đurišić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

**DRIJEMEŽ ZOMBIRANE INTERTEKSTUALNOSTI U BRISANOM PROSTORU:
IZMEĐICE SAŠE PERUNOVIĆA POD T(E)RETMANOM TRADICIJA**

U odsustvu snažne nacionalne umjetničke muzičke tradicije, te usljed nacionalne revizionističke ili resantimanske rasutosti postjugoslovenskoga muzičkog iskustva, kreiranje nacionalne muzike iz duha postpostmoderne epohe u

crnogorskom kulturološkom setingu suočava se sa nekoliko zombiranih entiteta. Tradicija, folklor, modernizam, savremenost u savremenom (umjetničkom) muzičkom iskustvu preoblače se u nove moduse preživljavanja. Na opusu Saše Perunovića, kao najprominentnijeg aktivnog školovanog kompozitora mlađe generacije moguće je trasirati, opipati moduse opstanka i kompozitorskog preostajanja, unutar, usljed ili uprkos ovako postavljenih koordinata za klasičnu muziku i njenu tradiciju u odnosu na naslijeđene ljuštore identitetskog mnoštva ali i na izgradnju vlastitog kompozitorskog identiteta.

Vesna Ivkov, Akademija umetnosti, Univerzitet u Novom Sadu REFLEKSIJA IDENTITETA KROZ OČUVANJE TRADICIONALNE MUZIKE CRNOGORACA U BAČKOJ

Sprovedenjem agrarne reforme i kolonizacije u periodu od 1945-1948. godine, u Vojvodini je naseljeno preko 6000 crnogorskih porodica i to najviše u naselja centralne Bačke. Identitet Crnogoraca u Vojvodini je prilično složen i može se tumačiti sa više stanovišta, kao rodovski, bratstvenički, plemenski i narodni/nacionalni. Kako u teškoj materijalnoj situaciji u posleratnom periodu, tako i danas, Crnogorci pokazuju visok stepen organizovanosti na polju kulture. Cilj ovog rada je predstavljanje stanja i tendencije u očuvanju muzičke tradicije Crnogoraca u centralnoj Bačkoj početkom 21. veka. Na osnovu izraženog mišljenja pojedinih pripadnika crnogorske nacionalne zajednice u Bačkoj, stvoriće se utisak o značaju tradicionalne muzike za nacionalnu zajednicu, o položaju i stupnju negovanja crnogorske tradicionalne muzike u odnosu na muziku drugih nacionalnih zajednica na istom području. Poseban naučni osvrt biće usmeren ka relaciji odnosa i kulturoloških veza dijaspore i matice, po pitanju stilova muziciranja, muzičkih uzora, načina međusobne saradnje, preuzimanja i uzajamnog promovisanja tradicionalne muzike.

Jelena Jovanović-Nikolić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore PITANJE (O)ČUVANJA CRNOGORSKE MUZIČKE TRADICIJE: STUDIJA SLUČAJA - PREDSTAVA "PRINCEZA KSENIJA OD CRNE GORE"

Pozorišna muzika pored svoje funkcionalnosti gotovo od prvih izučavanja je razotkrivala i brojne vanmuzičke parametre koji su (pre)nosili poruke o društvima, pitanjima kulture, identiteta i dr. Takva je i pozorišna muzika za predstavu Princeza Kseniju od Crne Gore, jednu od najizvođenijih, u Crnoj Gori (rediteljke Radmile Vojvodić). Značaj pomenutog ostvarenja sa muzičkog aspekta važan je prije svega zbog saznanja da je muzika koja „prati“ predstavu; muzika u predstavi, muzika prije i posle početka radnjev iz, adaptirana i prilagođena od strane kompozitora Žarka Mirkovića, iz prve crnogorske nacionalne opere Balkanska carica, italijanskog kompozitora Dionizija de Sarna San Đorđa. Pristupajući muzici s interdisciplinarne platforme u ovom izlaganju biće: sagledan nov pristup

istraživanju crnogorske muzičke tradicije i pokrenuto pitanje o važnosti očuvanja ovog muzičkog žanra, kao riznice nematerijalne baštine.

U metodološkom pogledu, nakon uvoda koja obuhvata (kratak istorijski) osvrt na primjenjenu muziku u Crnoj Gori, u centralnom dijelu rada vodiće se diskurs o percepciji crnogorske muzičke tradicije na primjeru predstave Princeza Ksenija od Crne Gore. Na koji način muzika kodira/dekodira nacionalni identitet i kulturu su primarni toposi ovog izlaganja. Interdisciplinarna diskurs vodi se oslonjen na teorijske platforme: (o primjenjenoj muzici iz opusa) autora Mišela Šiona (Michel Chion), Danijele Kulezić-Wilson, Zofije Lise (Zofia Lissa), Klaudije Gorbman (Claudia Gorbman), Rodžera Skrutona (Roger Scruton), Edvarda Lipmana (Edward Lippman), Lesinga (Gotthold Ephraim Lessing); (o pozorišnom diskursu kroz prizmu) Bertolda Brehta (Bertolt Brecht), Čezara Molinarija (Cesare Molinari), Ronalda Harvuda (Ronald Harwood). U zaključnim razmatranjima biće poentiran odnos prema pozorišnoj muzici kao vjerodostojnom tumaču i čuvaru muzičke tradicije, koji je u ovome radu prikazan na primjeru odabrane studije.

Lasanthi Manaranjanie Kalinga Dona, Visiting Faculty Member/Faculty of Arts, University of Ljubljana, Faculty of Humanities, University of Kelaniya
IS THERE A SUSTAINABLE FUTURE FOR SRI LANKAN VEDDA PEOPLE?
CAN APPLIED ETHNOMUSICOLOGY HELP?

The number of indigenous Vedda people of Sri Lanka, who presently count to a few thousand individuals, is continuously shrinking due to a combination of social, political, economic, and cultural processes. Increasing encounters with the non-Vedda individuals and communities, mostly Sinhalese, Tamils and Muslims, brings in other religious beliefs, mediatized languages, modern values, and new technologies, creating a reality in which young Vedda community members increasingly wish to participate. The Vedda leader Uruwarige Wanniyaletto and his circle repeatedly express concerns about the future of the Veddas and keep seeking for the solutions that would strengthen their identity and provide sustainable survival strategies. Could applied ethnomusicology efficiently support his efforts and make a difference for the Veddas? Applied ethnomusicology "is best regarded a music-centered intervention in a particular community, whose purpose is to benefit that community – for example, a social improvement, a musical benefit, a cultural good, an economic advantage, or a combination of these and other benefits" (Titon 2015). Taking inspiration from the applied work with indigenous communities in different parts of the world (Coates 2004), including the Americas (Bigenho 2002, Diamond 2008), Europe (Jones-Bamman 2001, 2011), Asia (Erni 2008), and Australia (Neuenfeldt and Oien 2000), my contribution highlights the collaborative basis of applied ethnomusicology and provides ideas on how music-centered interventions could support the Vedda people's sustainable future.

Senad Kazić, Muzička akademija, Univerzitet u Sarajevu
Senad Gačević, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

ELEMENTI MELODIJE I RITMA CRNOGORSKIH NARODNIH PJESAMA U FUNKCIJI IDENTITETA

Autor polazi od stajališta kako muzička tradicija Crne Gore nosi različitu percepciju i potpuno je neopterećena tonalitetnim odnosima zapadnoevropske umjetničke tradicije. Osim toga, istu pjesmu moguće je čuti u više melodijskih ili tekstualnih verzija. Kod kazivača je uvijek izražen visok stepen improvizacije, pa mnoge melodijske linije zapravo predstavljaju tek obrazac koji izvođač oblikuje u različite verzije iste pjesme, ili su se različiti tekstualni sadržaji pojavljivali sa sličnim melodijama. Pa ipak, zapisani primjeri imaju istorijsku vrijednost, a autentični zvuk crnogorske pjesme minulih vremena ima svoju melodijsku i metroritmičku posebnost koja se ogleda u izostanku tonalitetnog mišljenja, završetku na drugom tonu, uzlaznom intervalskom pokretu kvarte i sekste, hromatici trećeg tona, prekomjernoj sekundi, nesimetričnoj mjeri, jambskoj stopi, i dr.

Za potrebe ovog rada autor je analizirao jedan broj odabranih primjera iz *Zbirke crnogorskih narodnih pjesama "Đevojko, zlatna jabuko"*. Predviđa da bi rezultati analize mogli biti korisni u detektiranju nekih elemenata identiteta crnogorske narodne pjesme.

Marijana Kokanović Marković, Akademija umetnosti, Univerzitet u Novom Sadu

PRVI ŠKOLOVANI CRNOGORSKI KOMPOZITOR JOVAN IVANIŠEVIĆ – NOVE PERSPEKTIVE ISTRAŽIVANJA

Ove godine navršava se 130 godina od smrti prvog školovanog crnogorskog kompozitora Jovana Ivaniševića (1861–1889). Nakon studije M. Gajić Jovan Ivanišević – Pokušaj rekonstrukcije njegove biografije (1980), koja je prva dala celovitiji prikaz života i stvaralaštva ovog kompozitora, nije bilo obimnijih muzikoloških istraživanja, posvećenih ovom nepravedno zaboravljenom kompozitoru, muzičkom pedagogu, muzičkom piscu i dirigentu. U ovom radu pažnja je fokusirana na izvore za proučavanje Ivaniševićevog stvaralaštva, što predstavlja preduslov za nova i obuhvatnija sagledavanja njegovog ukupnog doprinosa u muzičkom životu sredina u kojima je delovao: od rodnog Cetinja, preko Beograda, pa i Novog Sada, grada u kojem nije živio, ali ga je posećivao i tesno sarađivao sa poznatim novosađanima J. J. Zmajem i J. Grčićem, do Zlatnog Praga, gde je i tragično okončao svoj mladi život. Za potrebe ovog istraživanja razmatrani su: napisi u crnogorskoj, srpskoj i češkoj štampi, Ivaniševićeva korespondencija, kao i njegove kompozicije. Pomenuta arhivska istraživanja u novom svetlu prikazaće značaj i složenost Ivaniševićevog stvaralačkog portreta, a nadamo se i podstaći nova, pre svega izvođenja, a potom i istraživanja njegovih dela.

Dan Lundberg, Musikverket, Stockholm
Owe Ronström, Uppsala University, Campus Gotland

“THANKS FOR LENDING ME THE MUSIC”

In this joint presentation we will discuss traditional music in terms of musical routes and loops.

In the first part we will follow a number of specific loops. One of them started with a visit by a Swedish composer to a small Balkan village in the 1960's. Back in Sweden, the composer first used the collected songs as a creative aesthetic resource in his own compositions. Three decades later the songs were presented in a series of radio broadcasts as representations of a now almost extinct Balkan folk culture. The collection was then donated to the Swedish National Music archives, where the recordings were digitalized. A copy is now on its way to the Institute of Musicology at Academy of Music, University of Sarajevo.

In the second part we will reflect over how these specific cases illustrate ideas concerning preservation and innovation, tradition and change. Such notions are regularly positioned as antonyms (even when presented, as here, with a conjoining “and”). From an intellectual viewpoint, we understand that cultural expressions collected by museums and archives (or private initiatives for that matter) change through the gathering process, and, not least, through archiving. The view of collections and archives as “frozen” pictures of history at a certain moment in time can be contrasted with an approach in which collections are seen as an active part of a living tradition. The process can be described as a kind of cycle or loop which we can comprehend by viewing the archives as active parts of the tradition and not as passive documentation institutions.

Thus, we propose ‘routes’ and ‘loops’ as a way to slip out of such dichotomisations, and instead underline how expressive forms, such as music, are always in motion, transit or flux. A loop is established when a phenomenon (a signal, sign, an expressive form etc) is set in motion in a circular manner. While notions like ‘preservation’ and ‘change’ seem to imply naturalised static positions, ‘loops’ call for an understanding of cultural phenomena as confined by motions, tracks, routes and itineraries.

Melita Malezić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

**TRADICIONALNA NARODNA MUZIKA CRNE GORE KROZ INTERPRETACIJE
BRANKE ŠČEPANOVIĆ**

Kulturni identitet crnogorskog naroda može se sagledati kroz različite segmente izrazito bogate narodne tradicije. To se prvenstveno odnosi na crnogorsko muzičko nasljeđe koje čine različiti oblici vokalne, vokalno-instrumentalne, instrumentalne i igrачke tradicije. Autentičan vid muzičko-poetskog izražavanja podijeljenog na dvije tradicije, seosku i gradsku, karakterišu različiti melopoetski oblici vokalne i vokalno-instrumentalne narodne tradicije. Očuvanju i popularizaciji navedenih oblika naročito su doprinijeli afirmirani crnogorski vokalni

interpretatori. Među najeminentnije izvođače tradicionalne narodne muzike Crne Gore spada pjevačica Branka Šćepanović. Tokom svoje pjevačke karijere, koja traje nešto duže od pet decenija, Branka Šćepanović je dala veliki doprinos afirmaciji tradicionalne narodne crnogorske muzike. U njenom repertoaru se susreće veliki broj tradicionalnih narodnih pjesama koja potiču iz sjevernog dijela Crne Gore, kao i pjesama koje pripadaju gradskoj tradiciji koja podrazumijeva drugačiji vid interpretiranja u odnosu na pjesme iz seoske tradicije. Branka Šćepanović je rado izvodila i nove pjesme koje su nastale u duhu crnogorske tradicije. Svestranost koju je pokazala kao i autentična interpretacija svrstali su Branku Šćepanović među najistaknutije crnogorske izvođače. Svojim radom i karijerom koju je posvetila crnogorskoj pjesmi dala je neizmjeran doprinos u očuvanju crnogorske narodne tradicije. Ovaj rad ima za cilj da ukaže na doprinos pjevačice Branke Šćepanović u očuvanju, popularizaciji i afirmaciji crnogorske narodne muzike.

Vedrana Marković, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore **NARODNE IGRE IZ CRNOGORSKE MUZIČKE BAŠTINE KAO DIDAKTIČKI PRIMJERI U NASTAVI SOLFEĐA**

U složenom procesu ovladavanja različitim ritmičkim sadržajima u okviru nastave solfeđa, važnu ulogu i značaj ima odabir nastavnih sadržaja, odnosno didaktičkih primjera koji će se koristiti u nastavi. Uvažavajući zaključke brojnih pedagoških istraživanja, te uvidom u rad etnomuzikologa koji su svoja istraživanja vezali za Crnu Goru i njenu muzičku baštinu, u svom pedagoškom radu se zalažemo da crnogorska muzička baština bude baza iz koje će se crpeti nastavni sadržaji, te da se kao didaktički primjeri u nastavi solfeđa više koriste narodne pjesme i igre ovog podneblja. Ideju o primjeni maternjeg muzičkog jezika - maternjeg pjevanja, dopunjavamo i idejom o primjeni narodnih igara kao didaktičkih primjera u nastavi solfeđa. U radu u oblasti ritma poseban značaj ima pokret. Ritmičko kretanje uz muziku predstavlja jedan od osnovnih načina osvješćivanja pulsacije jedinice brojanja. U tom smislu, savladavanje koraka određene narodne igre može mnogo doprinijeti uočavanju i opažanju pulsa, kao i preciznom izvođenju različitih ritmičkih kombinacija. Doživljaj kroz pokret sopstvenog tijela kod učenika će učvrstiti brojne predstave iz oblasti ritma koje su predviđene programom. Ovo je posebno značajno u radu sa učenicima nižih razreda osnovne muzičke škole. U radu će biti predstavljene karakteristike jedne narodne igre iz Boke Kotorske, koja je uvrštena u sadržaj udžbenika *Muzički koraci 2* autorki dr Vedrane Marković i mr Andree Čoso Pamer, te ukazano na koji način je narodnu igru moguće koristiti u nastavi solfeđa. Pored primarne uloge – savladavanja određene ritmičke pojave ili obrasca, učenjem narodnih igara u mlađem školskom uzrastu obezbjeđuje se očuvanje važnog dijela narodne tradicije.

Dušan Medin, JU Muzeji i galerije Budve
NEMATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA PAŠTROVIĆA I DRUŠTVO ZA
KULTURNI RAZVOJ "BAUO" PETROVAC:
NADAHNUĆA, MOGUĆNOSTI, IZAZOVI

U ovom izlaganju osvrnućemo se na nevladinu organizaciju Društvo za kulturni razvoj „Bauo“ iz Petrovca osnovanu 2016. godine. Izborom termina bauo za njen naziv ukazuje se na gotovo zaboravljenu materijalnu kulturu koja je imala više značenja i namjena, u zavisnosti od šireg konteksta. Bauli (bajuli, bajuni, škrinje, sanduci...) nekada su bili česti dio pokućstva domaćinstava ovog i drugih krajeva u kojima su se čuvali i prenosili vrijedni lični predmeti vlasnika, nekada i parabrodima preko okeana. Bauli su, takođe, naročito bili važni nevjestama koje su, tokom vjekova, iz roda u dom u njima donosile i čuvale svoje prćije.

Danas, kada bauo prije (može da) predstavlja metaforu negoli potrebu, članove istoimenog Društva – mlade profesionalce formalno obrazovane u domenu kulturne baštine, muzičkih i scenskih umjetnosti, književnosti, jezika, medija i IT-a – ujedinila je želja da svojom kreativnošću i znanjem, u sinergiji sa stručnjacima iz različitih oblasti i sa lokalnom zajednicom Petrovca i Paštrovića, doprinesu poboljšanju i raznovrsnosti kulturnog života svoga mjesta. Aktivnosti Društva „Bauo“ od formiranja do danas primarno su bile usmjerene na realizaciju manje ili više kompleksnih projekata o kulturnoj baštini i stvaralaštvu, tematski orjentisanih uglavnom na paštrovski prostor, kako bi se dodatno osvijetlili, afirmisali i popularizovali segmenti ovdašnjeg bogatog kulturnog nasljeđa, ponajviše nematerijalnog. U tom smislu, posebno su se isticali projekti vezani za muzičko i plesno nasljeđe iskazani kroz izdavačku djelatnost, etnomuzikološka i etnokoreološka terenska istraživanja, digitalizaciju baštine, javna predavanja, konferenciju, izložbe, rad sa zajednicom i tome slično.

Stoga će nam glavni cilj biti da detaljnije predstavimo Društvo i aktivnosti o nematerijalnoj kulturnoj baštini Paštrovića, realizovane tokom 2016–2019, te da najavimo planove za skoriju budućnost. Na ovaj način, jedno udruženje prikazaće se kao mogući primjer pozitivne prakse kako se, putem bottom-up modela (inicijativa odozdo-nagore), na naučno-stručan, a opet kreativan i popularan način može pristupati lokalnoj kulturnoj baštini.

Dragan B. Perović, NVO Cehra, Nikšić
Vanja Vukčević, Muzički centar Crne Gore
MIHAILO VAVIĆ, NAŠ PRVI OPERETSKI PJEVAČ?

Stoljećima su Crnogorci odlazili iz Crne Gore u potrazi za boljim životom. Na-lazeći uhljebije na raznim stranama svijeta, mnogi od njih su svoje stvaralačke snage podredili izgradnji nove domovine, ostavljajući u tim drugim sredinama znatnog traga u istoriji i kulturi. Zato ponekad ostaje dilema da li i koliko oni pripadaju našem kulturnom nasljeđu. Međutim, kako je većina ostajala privržena svojoj otadžbini, smatramo da je potrebno da njeđujemo kulturu šećanja i za sve

stvaraocce koji nijesu neposredno radni vijek proveli u Crnoj Gori. Jedan od takvih primjera je i Mihailo Vavić, ruski, crnogorski i američki glumac i pjevač, kojega i raniji istoričari u šturim napisima svrstavaju u našeg prvog operetskog pjevača: „O Mihailu Vaviću, operetnom umjetniku i filmskom glumcu, Crnogorcu po rodu i pouzdano prvom profesionalcu iz Crne Gore u ova dva faha, ne možemo, za sada, pružiti potrebne arhivske podatke...“

Mihailo Ivanov Vavić ili u ruskoj varijanti Mihail Ivanovič Vavič, rodio se u Bjelopavličima 1881. godine (mada neki američki, bolje reći holivudski biografi, pišu da je rođen u Odesi 1885). Prvi put je kao operski pjevač nastupao u Petrogradu 1905. godine, da bi do 1918. pjevao još i u Moskvi. Stekao je veliku popularnost igrajući naslovne role u operetama i filmovima. Za nas je posebno važno da je napisao dvije jednočinke tematski vezane za Crnu Goru. Poslije ruske Oktobarske revolucije emigrirao je prvo za Pariz, a potom, 1921. godine, za Ameriku. Stigao je do Holivuda, đe je igrao u velikom broju filmova. Umro je i sahranjen u Los Anđelesu, USA, 1931.

Uslovno, njegova umjetnička biografija može se podijeliti na tri dijela – period afirmacije u Rusiji, godine lutanja po Evropi nakon Oktobarske revolucije i dolazak u Ameriku i rad u Holivudu. Uz pregled njegove glumačko operetke biografije ovaj rad će poseban akcenat staviti na pregled bogate muzičke zaostavštine Mihaila Vavića. U prvom redu on kao operetski pjevač, zatim kao interpretator arija i popularnih pjesama i ruskih romansi, sačuvanih na velikom broju gramofonskih ploča i na kraju Mihailo Vavić kao kompozitor, odnosno kantautor melodija.

mr Mirjana Rajčić, Sorolla, Centar za muziku

mr Tatjana Krkeljić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

PILOT STUDIJA O PRIMJENI CRNOGORSKIH NARODNIH PJESAMA U MUZIKOTERAPIJI KOD DJECE SA POREMEĆAJIMA IZ AUTISTIČNOG SPEKTRA

Muzikoterapija kao terapijska disciplina razvija se globalno i internacionalno, a u tom procesu svaka zemlja uspostavlja i lične karakteristike u muzikoterapeutskoj praksi, autentično koristeći sopstvene kulturne i muzičke resurse u njenom procesu razvoja. Sve zemlje imaju muzičku baštinu koja predstavlja njihov vlastiti nacionalni identitet i u isto vrijeme, pred njima stoji zadatak daljeg razvoja muzičkih resursa u valjanu muzikoterapeutsku praksu. Muzikoterapija kao terapijska disciplina u Crnoj Gori do sad nije postojala, te rad prati prve organizovane muzikoterapeutske tretmane za djecu sa poremećajima iz autističnog spektra, ali i za njihove roditelje. Na seansama se koriste odabrane crnogorske narodne pjesme koje zbog svog teksta, melodije i ritmičkih obrazaca mogu potaknuti i postići neke od terapijskih ciljeva. Elementi crnogorskih narodnih pjesama se koriste kroz muzikoterapeutske tehnike kako bi se razvile komunikacione vještine, povjerenje, bliskost kontakta, koordinacija pokreta tijela, izražavanje,

samopoštovanje, odnosno za pristup biološkim, psihološkim, socijalnim, emocionalnim i duhovnim domenima života ciljnih grupa. Istraživanje predstavlja doprinos rastućoj globalnoj potrebi za razvojem etnomuzikološke medicine, aplikativne etnomuzikologije, a u vezi sa muzikoterapijom.

Ana Perunović-Ražnatović, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore
MIRKO PETROVIĆ – PRINC I KOMPOZITOR

Na prethodnoj međunarodnoj konferenciji „Muzičko nasljeđe Crne Gore“, održanoj na Cetinju 2017. godine, izložila sam segment svog istraživanja u čijem je fokusu bila muzika koja se njegovala na crnogorskom dvoru u drugoj polovini XIX i početkom XX vijeka, kao i način na koji su se tadašnje muzičke aktivnosti reflektovale na savremeno doba. Dalje istraživanje je vodilo do muzičke djelatnosti člana (tada vladajuće) porodice – Mirka Petrovića.

Počeci suštinskog kulturnog, a samim tim i muzičkog razvoja Crne Gore povezani su sa aktivnostima na crnogorskom dvoru i vizijama posljednjeg crnogorskog suverena - Nikole I Petrovića Njegoša (1841-1921). Njegove težnje da muzički život Crne Gore podigne na viši nivo, stavljajući ga u ravan sa nastojanjima u tada razvijenim evropskim zemljama, ogledale su se i u pridavanju važnosti muzičkom obrazovanju članova njegove porodice. Kao najtalentovaniji, izdvojio se knjažev sin Mirko Petrović (1879-1918), koji će najtrajnije ostati posvećen muzici. Iza sebe će ostaviti zapažene nastupe na Dvoru i brojne kompozicije. Osim pjesama za glas i klavir u kojima provejava eho italijanske kantilene, Mirko Petrović je pisao i komade za klavir (kasnije orkestrirane) tipa marša ili valcera. Ono što je značajno za sadašnje vrijeme jeste da je dio kompozicija Mirka Petrovića sačuvan i da se izvode, ali da nisu analitički obrađene. Ovaj rad predstavlja istraživanje iz oblasti muzikologije, u dijelu koji se odnosi na istorijske i kulturne prilike u Crnoj Gori, u kojima je Mirko Petrović sticao muzičko obrazovanje i sazrijevao kao princ i kao kompozitor, iz oblasti muzičke pedagogije, sagledavanjem značaja dolaska stranih muzičkih umjetnika – pedagoga u Crnu Goru, koji su prenošenjem svog znanja uticali na pojavu prvih kompozitora na ovom području, i iz oblasti muzičke analize, usljed analitičkog pristupa sačuvanim djelima Mirka Petrovića, nastalim u tom periodu.

Svanibor Pettan, University of Ljubljana, Slovenia

TWO SELECTED METHODOLOGICAL MODELS FOR STUDYING THE DYNAMICS OF MINORITY MUSICS. A CASE STUDY FROM SLOVENIA

This paper is based on the recently presented ten models for the study of minority musics (Pettan 2019) and features Mapping of minority musics within the selected territory (Model 1) and Study of individual minority musicians (Model 10). Inspired by the ongoing research project Music and Ethnic Minorities in

Slovenia: (Trans)Cultural Dynamics After the Year 1991, the presentation lists a multitude of communities, groups and individuals associated with the ethnic minority status. It goes beyond the common depiction of minorities as unified collectives engaged in the institutionalized performance of respective music and dance traditions in stylized costumes and uses biographical method to point to the internal dynamics, marked by the individual, sometimes confrontational opinions and preferences. The three selected life stories, distinctive from each other and yet with some common features determined by the minority issue, feature musical personalities with the Macedonian, Sinhalese and Romani roots, active in different musical genres. How do they see the cooperations with their respective minority musicians and the Slovenian majority musicians? How the societal view of them as minority musicians affects their lives and professional careers? What are the modalities of mutual contacts among the three selected musicians? The answers to these and the other research questions aim to provide a closer look into the issues, which were largely overlooked in the history of ethnomusicology in Slovenia. Methodological implications of the paper go beyond a single territory and provide a useful frame for minority music research in general.

Sara Arianna Serhatlić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore
POLA VIJEKA UMJETNIČKOG STVARALAŠTVA KOMPOZITORA MIRSADA SERHATLIĆA

Crnogorski kompozitor Mirsad Serhatlić obilježava dva velika jubileja u 2019. godini: pola vijeka umjetničkog stvaralaštva i četiri decenije postojanja "Makadama", jedne od najboljih grupa u istoriji crnogorske i jugoslovenske muzičke scene. Kompozitor Serhatlić je „izgradio“ nezaboravni muzički most spojivši tradicionalno i moderno, stvarajući muziku za filmove i serije o Crnoj Gori, mjuzikle, zatim narodne pjesme koje su ovjenčale našu prošlost i napokon kultne pjesme koje su promovisale crnogorsku muziku na balkanskim ali i evropskim prostorima, te zauzima već posebno mjesto u muzičkoj istoriji naše zemlje. Ovaj umjetnik i muzički posvećenik, stigao je "makadamom do auto-puta" crnogorske kulturne baštine. U njegov stvaralački opus ubraja se kompozitorski rad na dokumentarnim, dramskim, filmskim i dječijim projektima, kao i stvaralaštvo u pop, rock i narodnoj crnogorskoj muzici. Dugo godina je saradivao na projektima režisera i producenta Gojka Kastratovića i istoričara Živka Andrijaševića, komponujući muziku za brojne dokumentarne serije. Komponovao je i muziku za humoristički TV film Gorana Bulajića „Viljuška se drži u lijevu ruku“.

Dobitnik je velikog broja nagrada i priznanja od kojih se izdvajaju: Decembarska nagrada grada Podgorice, Jugoslovenska nagrada muzičkih umjetnika, nagrada Radio i televizije Crne Gore za muzičko i kompozitorsko stvaralaštvo, pet puta "Montenfonom" za kompozitora godine u Crnoj Gori, te nagradama na festivalima popularne, narodne i dječije muzike. Pola vijeka aktivnog stvaralaštva svjedoče o kontinuitetu i istrajnosti na muzičkoj sceni Crne Gore.

Zadatak rada je da predstavi stvaralaštvo crnogorskog kompozitora Mirsada Serhatlića i ukaže na njegov doprinos crnogorskoj muzici, ali i njenoj afirmaciji. Osim toga, jedan od ciljeva je promocija savremenih crnogorskih umjetnika, koji su nepravedno zapostavljeni, a bez kojih crnogorska muzička tradicija i istorija ne čine zaokruženu cjelinu.

Jasmina Talam, Muzička akademija, Univerzitet u Sarajevu

HISTORIJSKI SNIMCI CRNOGORSKE MUZIKE KAO ISTRAŽIVAČKI RESURSI

Velika prekretnica u razvoju etnomuzikologije desila se 1877. godine kada je Thomas A. Edison konstruirao fonograf, prvi aparat kojim se uspješno snimao i reproducirao zvuk. Već u prvom desetljeću 20. stoljeća nastali su historijski zvučni snimci crnogorske muzike koje možemo podijeliti na komercijalne i naučne. Iz Spiska hrvatskih, bosanskih, srpskih i crnogorskih gramofonskih i zonofonskih ploča (Jefta Pavlović i kompanija, Beograd, 1909) može se zaključiti da su prvi komercijalni snimci crnogorske narodne muzike nastali 1909. godine. Svrha komercijalnih snimaka je bila dalja produkcija i distribucija. Naučni zvučni zapis označava zvučni izvor koji je nastao tokom određenih istraživačkih projekata sa specifičnim fokusom i u kontroliranim okolnostima. Za razliku od komercijalnih, naučni zvučni snimci imaju popratnu dokumentaciju koja sadrži osnovne podatke o kazivačima (ime, starosnu dob, nacionalost, zanimanje) i snimcima (datum, vrijeme, mjesto snimanja, žanr i dodatne informacije). Prvi naučni zvučni snimci crnogorske narodne muzike nastali su 1928. godine za potrebe Berliner Phonogramm-Archiva. Među najznačajnije i najbrojnije naučne zvučne snimke spadaju snimci Matije Murke nastali tokom terenskih istraživanja 1930-1932. godine, te snimci Milmana Parry-a iz 1934. i 1935. godine. Ovaj rad ima za cilj da ponudi neka promišljanja o historijskim komercijalnim i naučnim zvučnim snimcima kao istraživačkim resursima.

Ardian Ahmedaja was born in Tiranë, Albania, where he studied composition. In 1991 he got a scholarship to study in Vienna, Austria, where he followed the studies of composition, theory of music, European ethnology and musicology. After the PhD in 1999 he started to work at the Department of Folk Music Research and Ethnomusicology of the University of Music and Performing Arts, Vienna, where he is senior researcher, in charge of the Research Centre for European Multipart Music (<http://mdw.ac.at/ive/emm/>). Ardian Ahmedaja is Chairperson of the ICTM Study Group on Multipart Music and ICTM liaison officer for Albania. His research areas up to now have been local practices in Albanian and neighbouring countries, maqam, music and minorities, religious and secular musical practice, transcription and analysis, multipart music. He has conducted fieldwork in several Balkan and Mediterranean countries, in the European Alpine region, in Belarus and in the USA.

Vladimir Đurišić je diplomirao na Muzičkoj akademiji na Cetinju, na odsjeku za opštu muzičku pedagogiju, 2012. godine. Na istom fakultetu apsolvirao je i na smjeru Kompozicija, u klasi profesora Žarka Mirkovića. Trenutno pohađa doktorske studije interdisciplinarnih studija umjetnosti, na Univerzitetu Umetnosti u Beogradu, smjer Teorija umjetnosti i medija. Usavršavao se na kompozitorskim kursovima u Veneciji, Gracu, Sarajevu i Beču (Summer academy Wien-Prag-Budapest) gdje je 2005. osvojio i nagradu za kompoziciju *Turntables za violinu i klavir*. Piše muziku za pozorište, film, televiziju, video. Predsjednik je Muzičke omladine Crne Gore (Jeunesses Musicales Montenegro) od 2011. Bio je angažovan kao organizator i umjetnički direktor Međunarodnog festivala umjetničke muzike *Espressivo* na Cetinju. Njegovo djelovanje u oblasti muzike prati angažman u različitim sferama savremene umjetnosti i umjetničke teorije, posebno poezije. Godine 2007. objavljuje zbirku poezije *Ništa ubrzo neće eksplodirati* (OKF, Cetinje) za koju iste godine dobija nacionalnu nagradu za najbolju zbirku poezije „Risto Ratković“. Poezija mu je prevedena na engleski, njemački, italijanski, bugarski, albanski, češki jezik. Na Muzičkoj akademiji na Cetinju angažovan je kao predavač na predmetima Istorija muzike i Analiza stilova.

Vesna Ivkov (1976) docent Akademije umetnosti Univerziteta u Novom Sadu. Prvu doktorsku tezu u oblasti etnomuzikologije odbranila je 2013. godine, a drugu 2016. u oblasti etnomuzikologije i muzičke pedagogije. Napisala je četiri knjige u oblasti etnomuzikologije. Njeno istraživanje fokusirano je na muzičku tradiciju Srba i nacionalnih zajednica u Srbiji, kao i na instrument harmonika. Kao aktivni izvođač/akordeonista, realizovala je brojne radio snimke i televizijske emisije. Deluje kao član žirija međunarodnih takmičenja harmonikaša. Dobitnik je priznanja „Zlatna značka“ za dugogodišnji doprinos razvijanju kulturnih delatnosti, nesebičan i predan rad, koju dodeljuje Kulturno-prosvetna zajednica Srbije, Ministarstvo spoljnih poslova Republike Srbije, pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije.

Jelena Jovanović-Nikolić (1987) završila je studije muzikologije na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu. Od 2009. godine zaposlena je u Muzičkom centru Crne Gore kao PR menadžer. Učestvovala je u organizaciji više od 300 koncerata najznačajnijih umjetnika iz Crne Gore i inostranstva. Autor je muzikoloških programa za koncerte Crnogorskog simfonijskog orkestra. Učesnik je međunarodnih naučnih skupova, autor knjige *Filmska muzika Borislava Taminđića*, ko-urednik i ko-autor knjige *Crnogorski simfonijski orkestar – Prva decenija*, kao i autor brojnih muzikoloških tekstova u naučnim časopisima i zbornicima. U sklopu programa „Music Up Close Network/Creative Europe“ održala je „Razgovore pred koncert“ uoči premijernog izvođenja Verdijevog „Rekvijema“ u Crnoj Gori. Učestvovala je u dokumentarnom filmu „Muzika na Crnogorskom dvoru“. Doktorand je na Interdisciplinarnim studijama Univerziteta Umetnosti u Beogradu. Od akademske godine 2016/2017 angažovana je na Muzičkoj akademiji na Cetinju u svojstvu predavača na predmetima Istorija muzike i Crnogorska muzika.

Lasanthi Manaranjanie Kalinga Dona was lecturer at the University of Colombo and certified artist in Indian classical music at the Sri Lanka Broadcasting Corporation (SLBC), while she currently contributes to the teaching in ethnomusicology at the University of Ljubljana and at the University of Kelaniya. She earned her B.A degree in Fine Arts from the University of Kelaniya, Sri Lanka, M.Mus degree in North Indian classical music (violin) from the Banaras Hindu University, India, and Ph.D. in musicology from the University of Ljubljana, Slovenia. As a performer (singer, violinist) and scholar, she gave presentations in Asia, Europe, and North America. She represents Sri Lanka in the International Council for Traditional Music (ICTM) and serves in the Advisory Board of the State Musical Review of Children with Special Needs in Slovenia. In addition to several articles in international scholarly journals, she wrote the book *Music and Healing Rituals of Sri Lanka: Their Relevance for Community Music Therapy and Medical Ethnomusicology*.

Senad Kazić je redovni profesor za predmete Solfeggio i Metodika solfeggia na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Sarajevu. Redovno učestvuje na međunarodnim simpozijima, forumima i stručnim skupovima. Također drži predavanja, radionice i seminare u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Srbiji i Crnoj Gori. Objavio je više knjiga i publikacija, naučnih radova, takođe i jedan broj eseja, abstrakta, osvrti, recenzija, i sl. Član je ITCM Nacionalnog komiteta BiH, predsjedništva Društva za promicanje Funkcionalne muzičke pedagogije (Hrvatska). Aktivni je član i jedan od osnivača Muzikološkog društva u Sarajevu. Učesnik je Prve međunarodne konferencije Muzičko nasljeđe Crne Gore održane na Cetinju 2017. godine.

Tatjana Krkeljić je diplomirala na Muzičkoj akademiji u Podgorici, instrumentalni odsjek –flauta, u klasi prof. Miodraga Azanjca. Ostvarila je zapažene nastupe na brojnim festivalima u Beogradu, Novom Sadu, Kragujevcu, Baru, Kotoru, Komu (Italija), St. Peterburgu (Ruska federacija). Dobitnica je nagrade *19. decembar* 1993. kao najuspješniji student na Akademiji. Poslijediplomske studije upisuje na Muzičkoj akademiji na Cetinju 1998. gdje je magistrirala 2002. Kao stipendistkinja „Open society foundation“ završava jednogodišnju specijalizaciju 2003. na „Doppler Music Institute“ u Budimpešti (Mađarska) u klasi prof. János Bálinta, a zatim se kao stipendistkinja italijanske Vlade usavršava u Komu (Italija) na Konzervatoriju „Giuseppe Verdi“ u klasi prof. Vincenzo Galla. Na Muzičkoj akademiji na Cetinju je angažovana kao docent na predmetima Istorijski razvoj duvačkih instrumenata, Metodika nastave duvačkih instrumenata i Metodologija naučnog rada i kao Prodekan za nastavu (2008-2010, 2016-...).

Marijana Kokanović Marković je vanredni profesor na Katedri za Muzikologiju i Etnomuzikologiju Akademije umetnosti Univerziteta u Novom Sadu. Diplomirala (Muzička pedagogija; Muzikologija), magistrirala i doktorirala (Muzikologija) na Akademiji umetnosti u Novom Sadu. Učestvovala je na kongresima u zemlji i inostranstvu i objavila brojne studije na srpskom, nemačkom, engleskom i češkom jeziku, kao i leksikografske jedinice za Srpski biografski rečnik, Srpsku enciklopediju i Grove Music Online. Priredila je prvu knjigu sabranih dela K. Stankovića Klavirska muzika Kornelija Stankovića (Beograd, Novi Sad, 2004) i Album salonskih igara za klavir - Iz novosadskih salona (Novi Sad, 2010). Objavila je monografiju Društvena uloga salonske muzike u životu i sistemu vrednosti srpskog građanstva u 19. veku (Beograd, 2014). Njena sadašnja istraživanja fokusirana su na istoriju muzike 19. veka u srpskim, balkanskim i evropskim okvirima, a posebno na uticaj srednjoevropske muzičke kulture na Balkanu u 19. veku. Sarađuje na projektima Akademije umetnosti i Matice srpske u Novom Sadu i Muzikološkog instituta SANU u Beogradu, a sarađivala je na internacionalnim projektima (Univerzitet za muziku i izvođačke umetnosti u Beču; Muzikološki institut Univerziteta u Lajpcigu). Usavršavala se u Beču i Lajpcigu. U okviru Erasmus+ programa, bila je gost profesor Muzikološkog instituta Univerziteta u Hajdelbergu.

Dan Lundberg is Associate Professor in musicology at the Stockholm University and Åbo Akademi University. Lundberg's main areas of research involve questions about music, identity, cultural heritage and ideology as well as Swedish and European folk music from an ethnomusicological perspective. In 2001, Dan Lundberg was hired as archive director at Svenskt visarkiv at the then Statens musiksamlingar. Since 2011, the Svenskt visarkiv is a part of Statens musikverk, and since 2013 a part of Statens musikverks arkiv- och biblioteksenhet (Archive and Music Library department) with Lundberg in the combined role of Chief Librarian and Archive Director. From 2004–2007, Lundberg was an adjunct professor in Music and Cultural Diversity at the University of Gävle. He is active within the international ethnomusicological research community and, among other positions, served as President of ESEM (European Seminar in Ethnomusicology) in the period 2008–2014.

Melita Malezić rođena je 1992. godine u Beranama gdje je završila osnovno i osnovno muzičko obrazovanje. Srednju muzičku školu „Vasa Pavić“ završila je u Podgorici, smjer Muzički saradnik. Osnovne akademske studije (BA) Opšte muzičke pedagogije završila je na Muzičkoj akademiji na Cetinju 2015. godine te specijalističke studije (Spec. Art) na studijskom programu Opšte muzičke pedagogije, smjer Horsko dirigovanje takođe na Muzičkoj akademiji na Cetinju. Nakon uspješno završenih studija stručno se osposobljavala u Osnovnoj školi “Njegoš” na Cetinju, gdje je započela pedagoški rad kao nastavnik pripravnik na predmetu Muzička kultura. Svoj radni angažman nastavila je u Školi za osnovno muzičko obrazovanje u Beranama, gdje i danas radi kao profesor klavira. Magistrirala je na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Sarajevu, na odsjeku Muzikologije i etnomuzikologije, smjer Etnomuzikologija u klasi prof. dr Jasmine Talam. Trenutno je magistrantica na Muzičkoj akademiji na Cetinju na studijskom programu Opšte muzičke pedagogije, smjer Horsko dirigovanje u klasi doc. mr Daria Vučića. Na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Sarajevu takođe je magistrand na odsjeku Muzikologije i etnomuzikologije, smjer Etnomuzikologija u klasi doc. dr Jasmine Talam.

Vedrana Marković je diplomirala opštu muzičku pedagogiju na Muzičkoj akademiji na Cetinju 1997. godine, a magistrirala 2003. godine na istoj Akademiji, na smjeru Solfeđo sa metodikom nastave solfeđa. Doktorirala je 2015. godine na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu, odbranivši doktorsku disertaciju pod nazivom Razvoj modela početne nastave solfeđa u radu sa slepom i slabovidom decom. Zaposlena je na Muzičkoj akademiji na Cetinju, gdje je od 2009. u zvanju docenta. Aktivno učestvuje na naučnim skupovima u Crnoj Gori i inostranstvu. Objavila je monografiju Početna nastava solfeđa u radu sa slijepom i slabovidom djecom, praktikum za nastavu solfeđa, udžbenik za predmet Muzička umjetnost za gimnaziju, udžbenik za početnu nastavu solfeđa, i preko dvadesetpet stručnih radova. Član je komisija za izradu programa za predmet Muzička kultura u

osnovnoj školi, kao i za predmet Solfeđo u osnovnoj muzičkoj školi. Angažovana je u Zavodu za udžbenike i nastavna sredstva Podgorica kao stručni konsultant i urednik za udžbenike za predmet Muzička kultura u osnovnoj školi. Područje posebnog interesovanja predstavlja muzičko obrazovanje djece sa oštećenjem vida, kao i primjena primjera iz muzičke baštine u muzičkoj nastavi, a posebno u nastavi solfeđa.

Dušan Medin (1990), diplomirani arheolog (Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu) i master menadžer u kulturi i medijima (UNESCO katedra za kulturnu politiku i menadžment – Univerzitet umetnosti u Beogradu i Univerzitetu Limijer Lion). Pohađa doktorske studije arheologije na Fakultetu humanističkih studija Primorskog univerziteta u Kopru. Posjeduje stručna zvanja kustos i istraživač. Zainteresovan je za materijalnu i nematerijalnu baštinu Crnogorskog primorja (Budva, Paštrovići i Boka Kotorska), recepciju prošlosti i nasljeđa u savremenom kontekstu, menadžment u kulturi i kulturnu politiku. Koautor je monografija Manastir Gradište (2019) i Kulturna istorija Paštrovića (2018), a potpisuje i više naučno-stručnih radova iz arheologije, kulturne baštine i menadžmenta nasljeđa. Autor je i kustos nekoliko izložbi, učesnik više arheoloških istraživanja i naučnih skupova u zemlji i inostranstvu, te urednik više desetina stručnih i popularnih publikacija i zbornika radova sa konferencija. Od kraja 2018. direktor je Opštinske javne ustanove Muzeji Kotor.

Dragan B. Perović (1953) je završio osnovnu i srednju školu i Pedagošku akademiju u Nikšiću, a fakultet i postdiplomske studije na Grupi za srpskohrvatski jezik i književnost Filološkog fakulteta u Beogradu. Od 1982-1984. godine radio kao lektor za srpskohrvatski jezik na Univerzitetu Sv. Kliment Ohridski u Sofiji, Bugarska. Od 1985. radio u Leksikografskom zavodu Crne Gore (LZCG) u Titogradu do njegovog ukidanja, 1991. Od 1991-1994. vodio predstavništvo Duvanskog kombinata Podgorica u Sofiji. Poslije radio u medija marketingu, pa od 2006. u predstavništvu TOBO Ltd., iz Sofije, u Beogradu. Od 2015. izvršni direktor NVO CEHRA, Nikšić. Bavi se proučavanjem crnogorskog kulturno-istorijskog nasljeđa, bugarsko-crnogorskih veza, te enciklopedistikom, teatrologijom, publicistikom. Autor velikog broja stručnih, naučnih, publicističkih radova i knjiga iz nauke o književnosti, kulturi, enciklopedistici, na crnogorskom i bugarskom jeziku i učesnik domaćih i međunarodnih naučnih skupova. Dobitnik Godišnje nagrade za reportažu, Društva crnogorskih novinara, 23.01.2019, povodom Dana novinara Crne Gore i 148 godina crnogorskog novinarstva.

Ana Perunović-Ražnatović je rođena u Nikšiću 1974. godine. Poslije završene Muzičke akademije na Cetinju, usavršava se na Državnoj muzičkoj akademiji u Sofiji (Bugarska) gdje 1999. godine završava postdiplomske specijalističke studije, a zatim na Cetinju i magistarske studije. Dugogodišnji poslovni angažman

vezan je za predmete Harmonija sa harmonskom analizom i Muzički oblici na Muzičkoj akademiji na Cetinju. Pored pedagoškog rada, pisanja naučnih radova i učešća na simpozijumima u Crnoj Gori i inostranstvu, Ana Perunović-Ražnatović je autorka knjige *Pozni gudački kvarteti Ludviga van Betovena* i Andragoškog priručnika za predmet Muzička kultura. Bavi se i drugim djelatnostima vezanim za muzičku umjetnost, kao: članica Odbora za muzičku umjetnost Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, stručna konsultantkinja Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva, Centra za stručno obrazovanje i Zavoda za školstvo, članica najjemenitnijih crnogorskih horova sa kojima je nastupala na koncertima i festivalima u Crnoj Gori (A Tempo, Barski ljetopis i KotorArt), Srbiji, Slovačkoj, Španiji i Njemačkoj.

Svanibor Pettan is professor and chair in ethnomusicology at the University of Ljubljana, Slovenia. His academic degrees are from the universities in Croatia, Slovenia, and the United States, while his fieldwork sites include former Yugoslav lands, Australia, Egypt, Norway, Sri Lanka, Tanzania, and the USA. The prevalent themes in his publications are music, politics and war, minorities, multiculturalism, gender, and applied ethnomusicology. Among his recent publications are the documentary with study-guide *Kosovo Through the Eyes of Local Romani (Gypsy) Musicians* and the just released (2019) three volumes of *The Oxford Handbook of Applied Ethnomusicology*, which he co-edited with Jeff Todd Titon. He served as visiting professor at a dozen universities in Asia, Europe and North America, most recently at the University of California, Berkeley (2019), and gave almost a hundred invited lectures worldwide. He is past Secretary General and current Vice-president of the International Council for Traditional Music, founder of its Study group on applied ethnomusicology and Chairperson of its Study group on music and minorities.

Mirjana Rajčić je diplomirala na Muzičkoj akademiji na Cetinju, instrumentalni odsjek –klavir, u klasi prof. Vladimira Bočkarjova, a specijalizirala na FMU u Beogradu, u klasi prof. Aleksandra Serdara. Završava i Master studije iz Muzikoterapije na Medicinskom Fakultetu Univerziteta Autonomna u Madridu. Solistički i u kamernim sastavima nastupala je u Italiji, Austriji, Njemačkoj, Rusiji, Velikoj Britaniji, Hrvatskoj, Srbiji i Crnoj Gori. Uspješnu saradnju je ostvarila sa više renomiranih umjetnika iz zemlje i inostranstva. Pored dugogodišnjeg iskustva kao pijaniste i profesora klavira, aktivni je muzikoterapeut u okviru Fondacije „Musicotrapia y Salud“ kao i okviru nekoliko muzikoterapeutskih projekata „Sonamos Juntos“, „Voces de Acogida“, „Afina“. Trenutno je angažovana u renomiranom centru „Sorolla“ u Madridu. Istraživački rad na temu „Musicoterapia con preadolescentes: Los beneficios grupales de las sesiones individuales / Music therapy with preadolescents: The group benefits of individual sessions“ objavljen na elektronskom portalu istraživačkog časopisa o muzikoterapiji, UAM, Universidad Autonomna Madrid.

Owe Ronström is a professor in Ethnology at Uppsala University, Campus Gotland, Sweden, and also a free lance radio producer and musician. As an ethnologist he has written a whole lot, on music, dance, ethnicity, multicultural, age, heritage, revival and islands, and he has produced a film, on Calus, a dance and music ritual in Rumania. Since 2009 he is a member of the Royal Gustavus Adolphus Academy for Swedish Folk Culture. He has also produced several hundred radio broadcasts for Swedish Radio, on music from around the world. In the series Mimer i P2, he explored the world's sounding aspect in over 100 programs. He is also active as a musician, in the bands Orientexpressen, Gunnfjauns kapell, and as director of Gotlands Balalajkaorkester. For BelleSounds – the world's largest live concert, broadcasted in Swedish Radio 8 juni 2013 and subsequently in 10 more countries - he was 2014 awarded with Prix Italia, the radio world's most prestigious price.

Sara Arianna Serhatlić (1993) je završila srednju muzičku školu "Vasa Pavić" u Podgorici, a nakon završetka osnovnih studija Opšte muzičke pedagogije na Muzičkoj akademiji, završila je specijalističke studije, smjer Horsko dirigovanje. Trenutno je student druge godine magistarskih studija na Muzičkoj akademiji, odsjek za dirigovanje. U dosadašnjem toku školovanja i studiranja dobitnica je brojnih nagrada i priznanja od kojih se izdvaja nagrada Univerziteta Crne Gore, nagrada „13. novembar“ Prijestonice Cetinje za izuzetan uspjeh postignut tokom studija. Bila je član Studentskog parlamenta UCG, Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore i Upravnog odbora Doma učenika i studenata na Cetinju. Od novembra 2016. godine bila je predsjednik Studentskog parlamenta Univerziteta Crne Gore i član Senata Univerziteta Crne Gore, za mandatni period 2016-2018. Završila je program stručnog osposobljavanja na Muzičkoj akademiji na Cetinju u oktobru 2016. godine, gdje je radila kao demonstrator na osnovnim studijama za predmet Horsko dirigovanje sa sviranjem horskih partitura. Bila je član Organizacionog odbora i učesnik Međunarodne konferencije „Muzičko nasljeđe Crne Gore“. U okviru projekta Studentski kulturni centar, autor je muzike i aranžmana za gudački kvartet za studentsko kulturno veče "Baklja", koje je organizovano povodom obilježavanja decenije obnove nezavisnosti Crne Gore, u maju 2016. godine. Član je nacionalnog HERE (Higher Education Reform Experts) tima u okviru Erasmus+ kancelarije u Podgorici. Angažovana je kao saradnik u nastavi na predmetu Orkestarsko dirigovanje sa poznavanjem orkestarske literature na Muzičkoj akademiji na Cetinju.

Jasmina Talam je profesorica etnomuzikologije i šefica Instituta za muzikologiju Muzičke akademije Univerziteta u Sarajevu. Završila je studij etnomuzikologije, magistrirala i doktorirala na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Sarajevu. Godine 2018., dobila je stipendiju (Bernadotte program) za postdoktorsko istraživanje Kraljevske akademije Gustavus Adolphus za švedske folklorne studije koje je provodila u okviru Svenskt Visarkiva. Objavila je niz naučnih i stručnih radova u

časopisima i zbornicima radova, te knjige *Folk Musical Instruments in Bosnia and Herzegovina* (Cambridge Scholars Publishing, 2013) i *Pripovijedanje kroz pjesmu: narativni oblici u narodnoj muzičkoj tradiciji Bosne i Hercegovine* (2017). Održala je niz pozivnih predavanja (za studente Institute of Sacred Music Yale University, University of Boston) i gostujuća predavanja na univerzitetima u Sloveniji (Ljubljana), Hrvatskoj (Zagreb), Srbiji (Novi Sad), Turskoj (Istanbul), Rusiji (Astrakhan), Crnoj Gori (Cetinje) i Španiji (Vigo). Članica je uredničkih kolegija časopisa *Muzika* i *Accelerando: Belgrade Journal of Music and Dance*. Predsjednica je ICTM Nacionalnog komiteta za Bosnu i Hercegovinu. Dobitnica je priznanja za najbolju profesoricu Muzičke akademije Univerziteta u Sarajevu (2015).

Vanja Vukčević magistrirala je na Fakultetu muzičke umjetnosti u Beogradu i na Teoriji moderne i savremene umjetnosti (UDG) u Podgorici. Autorka je knjige *Ogledi o muzičkoj harmoniji*, koautorka monografije *Crnogorski simfonijski orkestar*, scenaristkinja koncerata Priče za orkestar i Muzika na vodi, urednica festivalskih kataloga, takmičarskih pravilnika, CD brošura i zbirke Crna Gora-Porijeklo i inspiracija. a od 2013. piše prikaze i kritike koncerata za Pobjedu. U okviru međunarodnih festivala i projekata, organizovala je na stotine koncerata, takmičenja, majstorskih radionica, izložbi, predavanja, promocija. Bila je menadžerka i kustoskinja međunarodnog projekta Tina Modotti između umjetnosti i politike, koji je dobio priznanje od predsjednika Italije Serđa Matarele, kao i stručna komentarka u dokumentarnim filmovima Muzika na crnogorskom dvoru i Crnogorci sentom po svijetu. Gostujući je predavač na Fakultetu umjetnosti (UDG) i na Razgovorima pred koncert (CNP).

Radi u Muzičkom centru Crne Gore kao stručna saradnica i organizatorka aktivnosti CSO-a i EU projekata. Članica je novog saziva Savjeta te ustanove, užih radnih grupa u Centru za stručno obrazovanje, kao i Odbora za muziku u CANU.

Senad Gačević je rođen 1962. godine u Titogradu. Osnovnu, nižu i srednju muzičku školu završio je u Titogradu. Na Muzičkoj akademiji u Titogradu završio je studije Opšte muzičke pedagogije i studije Kompozicije u klasi profesora Željka Brkanovića. Poslijediplomske studije iz oblasti kompozicije završio je na Konzvatorijumu „Petar Iljič Čajkovski“ u Moskvi u klasi profesora Nikolaja Sideljnjkova. Profesor Senad Gačević u posljednje dvije decenije predstavlja jednu od najupečatljivijih figura muzičkog i kulturnog života uopšte u Crnoj Gori. Rezultati njegovog rada kao muzičkog pedagoga, kompozitora, organizatora muzičkog života, rukovodioca institucija, nosioca raznih inicijativa u okviru građanskog društva, predstavljaju trajne vrijednosti muzičke i kulture uopšte i pedagogije kod nas. Važan je njegov angažman i doprinos u razvoju civilnog građanskog društva u Crnoj Gori.

